

1937

1ste Beh. af Lovf. indeh. Best. om Bortforp. af Fæsteg.

1938

fundet en delvis Fornøelse af Landstinget Sted gennem nye Valg. Men, medens det ærede Medlem unegtelig har fuldstændig Ret i selve dette Faktum, saa troer jeg derimod ikke, at det ærede Medlem har Ret i den Slutning, som han drog deraf. Thi det vilde dog i mine Dine være Noget af det Uheldigste, om der skulde finde en Revision af vor Lovgivning Sted med ligesaa korte Mellemrum, som Fornøelsen af vore lovgivende Forsamlinger foregik. Det meget ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) havde heller neppe ganske Ret, naar han sagde, at det foreliggende Lovforslag gik ud paa at supplere Bestemmelserne i Loven af 25de Juni 1870 for at forbedre den. Det har jo dog nemlig været udtalt ofte nok til ikke at kunne være ubekendt for Noget, at det, der egentlig er Hensigten, om ikke for Alle, saa dog for Mange, med nærværende Lovforslag, ingenlunde er, eller i alt Fald ikke væsentlig er at forbedre Loven af 25de Juni 1870, men derimod er gennem en Skærpe af den nævnte Lovs Bestemmelser hyderligere at fremdrive Villighed til at sælge. Jeg troer, at det ærede Medlem senere selv i sit Foredrag kom til at udtale omtrent det Samme. Men der er nu i Birkeligheden kun en Forskjel i Formen og ikke i Realiteten mellem, om man skærper de Lovbestemmelser, som ordne et Brugforhold, i den Grad, at det bliver ubrugeligt, idetmindste for den ene Part, eller om man fuldstændig forbyder Forholdet. Jeg kan derfor heller ikke Andet end udtale for mit Vedkommende, at, dersom jeg kun havde Valget imellem enten nu at gaa ind paa en hyderligere Skærpe af Loven af 25de Juni 1870 eller at gaa ind paa en fuldstændig Ophævelse af Retten til at bortforpagte Bøndergaard, saa foretrækker jeg ligesom det ærede 9de kongevalgte Medlem (Fischer) det Sidste, og det ikke alene fordi jeg ikke kan billige de foreslaede Skærper — Noget, hvorpaa jeg iøvrigt ikke skal gaa ind paa paa Sagens nuværende Trin — men fordi Vedtagelsen af saadanne Skærper

for, inden Loven af 25de Juni f. N. saa at sige er traadt i Kraft og er bleven anvendt, for mig indeholder en Antydning om, at nye Skærper og nye Forandringer kunne antages at ville regne og hagle ned i hver Rigsdagsamling. Men er det Tilfældet, at man ikke har nogen større Sikkerhed for Lovens Varighed, saa indser jeg dog i Birkeligheden ikke, hvorfor man som Eier af Jord overhovedet skulde indlade sig paa et Forhold som det omhandlede, der da i det Hele taget er overordentlig prekært. Siger man nu mulig hertil, at man jo dog ikke vil gaa saa vidt, at man giver de nye Lovbestemmelser tilbagevirkende Kraft og giver dem Indflydelse paa de allerede bestaaende Kontraktforhold, saa svarer jeg kun, at dermed er jeg ingenlunde hjulpen. Det er jo nemlig en Selvfølge, at, naar en Godseier overhovedet bestemmer sig til — det være sig nu for den hele Eiendom eller for Dele af Eiendommen — at følge Forpagtningssystemet, saa er det for at kunne følge det for hele den Del af Godsset, som han vil beholde, og det er ikke for tilfældig eller vilkaarlig at bortforpagte en Gaard under visse Lovbestemmelser, en anden og en tredje under visse andre Lovbestemmelser osv., det er selvsagt, at, hvis der overhovedet skal være Tale om at kunne benytte Bortforpagtningsloven, saa maa den ogsaa være varig og bestaaende. For mig stiller det sig altsaa saaledes, at Vedtagelsen nu af Ændringer i Loven af 25de Juni 1870 er faktisk ensbetydende med Ophævelsen af Retten til at bortforpagte. Men saa følger jeg for mit Vedkommende langt hellere det ærede 9de kongevalgte Medlem (Fischer); muligvis fulgte jeg ham endog endnu videre paa den Vej, som han for antydede; det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig) havde fuldstændig Ret i, at der er andre Hensyn, som man maa ønske tagne ved Ordningen af den store Sag om Fæstes Overgang til Selveiendom, end netop det, at dennes Overgang fremmes saa hurtig som mulig. Det